

Centra duševního zdraví v ohrožení

S nejistotou ve financování se v současné době potýkají centra duševního zdraví (CDZ) a další nové týmy, které vznikly v posledních letech s podporou prostředků evropských fondů v rámci Reformy péče o duševní zdraví. Upozorňuje na to Aliance center duševního zdraví. Na provoz těchto nových služeb měly být určeny prostředky z rozpočtu Ministerstva zdravotnictví. Ty se však v rámci úsporných opatření nedostaly do finální podoby rozpočtu, který je nyní projednáván v Poslanecké sněmovně ČR

Třicet center duševního zdraví je nejnápadnější změnou, kterou reforma přinesla. Jde o terénní multidisciplinární týmy, ve kterých společně pracují psychiatři, psychologové, zdravotní sestry a sociální pracovníci. A právě financování sociálních pracovníků je kamenem úrazu, který ohrožuje samotnou existenci těchto týmů. „*Ministerstvo zdravotnictví upravuje podobu a fungování CDZ prostřednictvím standardu, který stanovuje minimální počet personálu. Pokud jakákoli z odborností je početně pod tímto standardem, nelze již hovořit o CDZ a bude to mít vliv na financování dalších odborností. Pokud tedy budeme muset propustit sociální pracovníky a ti budou v CDZ chybět, zdravotní pojišťovny nebudou hradit ani zdravotní péči. To v důsledku znamená omezení péče pro několik tisíc lidí s vážným duševním onemocněním*“ upozorňuje MUDr. Jan Stuchlík, odborný ředitel Fokusu Mladá Boleslav, provozujícího CDZ ve Středočeském a Karlovarském kraji.

Mgr. Anna Šimonová, zakládající členka Aliance Center duševního zdraví a ředitelka FOKUSu Vysočina, který provozuje Centrum duševního zdraví, upozorňuje, že chybí právní úprava center a ta jsou díky tomu rozpolcená mezi Ministerstva zdravotnictví a Ministerstvo práce a sociálních věcí. „*Provozovatelé CDZ od počátku upozorňovali, že je nutné nastavit financování CDZ systémově, aby to bylo dlouhodobě udržitelné. A zatímco nastavení plateb za výkony zdravotního personálu od pojišťoven se prakticky povedlo, v oblasti financování sociálních pracovníků žijeme v neustálé nejistotě. Peníze z MPSV, určené specificky na nové projekty reformy (včetně CDZ) se loni v některých krajích ke klíčovým poskytovatelům nedostaly. Kraje je rozpustily mezi všechny sociální služby. Aby se tomu letos zamezilo, mělo jít letošní financování sociálních pracovníků přes Ministerstvo zdravotnictví. Zdá se, že ani to se nepovedlo.*“

V rámci Reformy péče o duševní zdraví dosud vzniklo 30 center duševního zdraví a další týmy, které se specializují například na pomoc dětem, lidem se závislostí nebo s nařízenou ochrannou léčbou. Jde o podporu lidí v jejich vlastním přirozeném prostředí, aby mohli žít svůj život dle vlastních představ, navzdory tomu, že se právě potýkají s duševním onemocněním. „*Z dosavadní zkušeností vidíme, že se nám cíle, se kterými centra vznikla, daří naplňovat. U lidí spolupracujících s týmy CDZ se snižuje počet opakovaných hospitalizací a tyto hospitalizace se také zkracují.*“ shrnuje MUDr. Jan Stuchlík.

Zkušenosti s rozvojem nových služeb mají také v Plzeňském kraji. I zde je většina z nich v ohrožení. „*V našem kraji provozujeme dvě Centra duševního zdraví: v Plzni a v Klatovech. V rámci reformy tu vznikl také multidisciplinární tým Spolku Ulice, zaměřený na pomoc lidem se závislostí, a tým Psychiatrické nemocnice v Dobřanech podporující pacienty s nařízenou soudní ochrannou léčbou. Všichni jsme na tom podobně, financování sociálních pracovníků v našich týmech v tomto roce není zajištěno. Kraj nás odmítl financovat v rámci základní sítě služeb, protože by neměl dostatek prostředků pro stávající služby.*“ popisuje situaci v Plzeňském kraji Mgr. Petr Moravec, ředitel spolku Ledovec.

Aliance center duševního zdraví sdružuje centra duševního zdraví, která jsou jedním z pilířů Reformy péče o duševní zdraví. Posláním ACDZ je prostřednictvím rozvoje funkční sítě center duševního zdraví zlepšovat kvalitu a efektivitu péče o lidi s duševním onemocněním v ČR.

Byla založena v roce 2021 a členy jsou provozovatelé zdravotní a/nebo sociální části centra duševního zdraví. K 23. 2. 2022 má 31 členů.

Mgr. Anna Šimonová Anna.Simonova@fokusvysocina.cz tel. 774 151 495

MUDr. Jan Stuchlík Jan.Stuchlik@fokus-mb.cz tel. 608 130 099

Mgr. Petr Moravec petr.moravec@ledovec.cz tel. 775 725 339